

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

1

ПОЛТАВА 2022

УДК 657

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:
Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції.
м. Полтава, 27 жовтня 2022 р. Полтава, 2022. 1496 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ВНУКОВА НАТАЛІЯ, д.е.н., професор, професор кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету, провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрнУ, заслужений економіст України

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЄРШОВА НАТАЛІЯ - д.е.н, професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

МУРАВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР - д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, завідувач відділу з питань інтелектуальної власності Полтавського державного аграрного університету

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю

© Автори, 2022

© Кафедра обліку і оподаткування, 2022

© Полтавський державний аграрний університет, 2022

Все буде Україна! 🌻

Доброго ранку, Українці 🌞

Життя не дає на жаль гарантій, але дає щодня можливості, і це дуже чудово. 🇺🇦
Тримайтесь подалі від негативних думок і наповнюйте серце позитивом.

Перемога обов'язково буде за нами 💙💛

Бережіть себе, не ігноруйте сирени, проходите в укриття. Наші з Вами життя впливають на нашу перемогу. Нехай у ворога не виходить забирати їх! 🌻

Велика повага і вдячність всім, хто долучився до оборони нашої України! Це - організовані і терплячі, стійкі і нестримні, бажаючі відстоювати своє, не шкодуючи власних сил і здоров'я - патріоти нашої країни! Перемоги всім нам!

Любимо Україну 💔 Її традиції, культуру і фольклор 🎸 Дух, що живе у стібках вишиванки 🌈 У мові, у слові, у піснях... 🙏🎵

Щиро дякуємо всім Вам за участь у нашій конференції!

Наша боротьба триває, наша віра в краще непохитна! 🇺🇦

З повагою Організаційний комітет!!

Україна понад усе 💙💛

ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ – УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

27 жовтня 2022 року кафедрою обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету було проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін».

Незважаючи на воєнний стан, спричинений агресією росії, цей захід об'єднав 80 закладів вищої освіти з усієї України, кількість учасників якого сягнула більше 800 осіб, близько 500 тез доповідей було надіслано для публікації у дев'яти тематичних рубриках.

Конференція проводилася у форматі онлайн. Модераторами зустрічі були Канцедал Наталія Анатоліївна – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету, Лега Ольга Василівна – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування, Липський Роман Вікторович – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування.

Варто відзначити, що воєнні будні втручаються у всі сфери суспільного життя без попереджень та відтермінувань, коригуючи загальноприйнятні сценарії, змінюючи звичний хід подій. У нашому випадку своєчасному початку конференції завадила всеукраїнська повітряна тривога, по закінченню якої у багатьох регіонах було вимкнене світло. Проте, в таких умовах ми вчимося по-новому реагувати на виклики, шукати нові рішення: в умовах повітряних тривог продовжуємо працювати з безпечного місця, за відсутності локального інтернету – перемикаємося на мобільну версію, низький заряд батареї підживлюємо павербанком... Саме тому сьогодні можемо констатувати: даний захід було проведено не «всупереч», а «завдяки»: з об'єктивно меншою кількістю учасників, але з повним дотриманням встановлених правил безпеки, під постійною загрозою зовнішнього небажаного втручання, але з нестримним бажанням учасників об'єднатися для спілкування в режимі реального часу.

З вітальним словом виступила **Канцедал Наталія Анатоліївна** – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету, а також гості заходу:

Гнатишин Людмила Богданівна, д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування (Львівський національний університет природокористування), м. Львів

Сумець Олександр Михайлович, д. е. н., професор, академік Академії економічних наук України, ст. наук. співробітник Науково-дослідної лабораторії «Науки про Землю» (Національний університет «Києво-Могилянська академія», м. Київ), професор кафедри менеджменту ПрАТ ВНЗ «МАУП», м Харків;

Внукова **Наталія Миколаївна**, д.е.н., професор, професор кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету, провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрнУ, заслужений економіст України

Славкова Олена Павлівна, д.е.н., професор, завідувач кафедрою публічного управління та адміністрування (Сумський національний аграрний університет, м. Суми)

На корпоративну пошту ми отримали слова підтримки і вітальне слово від Муравського Володимира Васильовича, д.е.н., доцента, професора кафедри обліку і оподаткування (Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль).

З доповідями виступили:

Драчук Юрій Захарович, д.е.н., професор (Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ. Тема доповіді: «Ефективність використання альтернативних джерел енергії»)

Курганська Марія, здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Василішин Станіслав Ігорович**, доктор екон. наук, доцент, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет, м. Харків). Тема доповіді: «Сучасний стан та тенденції обліку розрахунків за виплатами працівникам: теоретичний аспект»

Яременко Анастасія здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Кубатко Олександр Васильович** д.е.н., проф., доцент економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, СумДУ, м. Суми). Тема доповіді: Цифрова трансформація економіки України

Павлюченко Таїсія, здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Кривуля Павло Вікторович**, к.е.н, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва, Східноукраїнський національний університет імені В. Даля, м. Київ. Тема доповіді: «Виявлення науково-практичних завдань у проблематиці встановлення загальної потреби в обігових коштах для функціонально складних організаційних рішень»

Шевченко Вікторія здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Бражник Людмила Василівна**, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава). Тема доповіді: «Основи фінансової діяльності суб'єктів підприємства»

Міщенко Ярослав, здобувач вищої освіти (Науковий керівник – **Кубатко Олександр Васильович** д.е.н., проф., доцент економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, СумДУ, м. Суми, м. Суми). Тема доповіді: Аналіз світового досвіду мотивування працівників для його впровадження в Україні»

Сімановська Аліна, здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Мельник Леонід Григорович**, доктор екон. наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, Сумський державний університет, м. Суми). Тема доповіді: «Креативна економіка – магістральний напрям цифрової трансформації».

Широкий спектр наукових досліджень із зазначеної проблематики викликав жваву наукову дискусію, окрему подяку за участь якій висловлюємо д.е.н., професору **Кубатку Олександрю Васильовичу**, д.е.н., професору **Внуковій Наталії Миколаївні**, д.е.н., професору **Драчуку Юрію Захаровичу**, та іншим учасникам, які у ході обговорень запропонували розвивати нові напрями міжуніверситетської співпраці.

Кафедра обліку і оподаткування висловлює вдячність усім учасникам та представникам наукової спільноти, що в умовах потенційних ризиків і загроз знаходять можливість для наукової творчості та об'єднують зусилля в напрямку розвитку вітчизняної економічної науки.

Ми сильні. Ми вільні. Україна ПЕРЕМОЖЕ!

ТИЩЕНКО В.Ф., д.е.н., професор,
завідувач кафедри митної справи і фінансових послуг

ОСТАПЕНКО В.М., к.е.н., доцент,
доцент кафедри митної справи і фінансових послуг

*Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків*

ОСОБЛИВОСТІ СПРАВЛЯННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ

Законом на час війни внесено зміни в податкове та митне законодавство з метою ефективного функціонування бізнесу на період воєнного часу, для забезпечення виробництва необхідної продукції та збереження робочих місць.

Постановою Кабінету Міністрів України від 01 березня 2022 року № 174 "Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану" [1] встановлено, що на період дії воєнного стану пропуск через митний кордон України гуманітарної допомоги від донорів здійснюється за місцем перетину митного кордону України шляхом подання декларації, заповненої особою, що перевозить відповідний товар, за формою згідно з додатком без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Гуманітарний товар пропускається через митний кордон України у першочерговому порядку без обов'язкового попереднього митного декларування та без надання забезпечення сплати митних платежів, передбаченого розділом X Митного кодексу України, за умови наявності його отримувача у Єдиному реєстрі отримувачів гуманітарної допомоги (пункт 2 Порядку митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги) [2].

1010

9 березня 2022 р. Кабінет Міністрів України прийняв Постанову «Деякі питання митного оформлення окремих товарів, що ввозяться на митну територію України у період дії воєнного стану» [5], де окреслено можливі варіанти здійснення митного оформлення товарів, що імпортуються на митну територію України, які дозволять українським компаніям використати найоптимальніший шлях для їх декларування у період дії воєнного стану, не порушуючи при цьому функціонал митних, податкових та банківських установ. Окрім можливості здійснити митне оформлення безпосередньо на кордоні або у будь-якому митному органі за загальною процедурою, декларанти зможуть скористатися спрощеним варіантом митного оформлення за попередньою митною декларацією без доставки товарів до термінального комплексу митниці. Митні органи зможуть здійснити відстрочення сплати митних платежів за спрощеною процедурою із застосуванням такої попередньої митної декларації. Це стосуватиметься товарів першої необхідності для потреб держави, перелік яких визначено Урядом.

Державна митна служба України уповноважена невідкладно забезпечити доопрацювання своїх програмних комплексів, у тому числі автоматизованої системи управління ризиками, з метою забезпечення можливості випуску

товарів у спрощеному режимі. У прийнятій постанові окреслено можливі варіанти здійснення митного оформлення товарів, що імпортуються на митну територію України, які дозволять українським компаніям використати найоптимальніший шлях для їх декларування у період дії воєнного стану, не порушуючи при цьому функціонал митних, податкових та банківських установ. Окрім можливості здійснити митне оформлення безпосередньо на кордоні або у будь-якому митному органі за загальною процедурою, декларанти зможуть скористатися спрощеним варіантом митного оформлення за попередньою митною декларацією без доставки товарів до термінального комплексу митниці. Крім цього, митні органи зможуть здійснити відстрочення сплати митних платежів за спрощеною процедурою із застосуванням такої попередньої митної декларації. Це стосуватиметься товарів першої необхідності для потреб держави, перелік яких визначено Урядом. Державна митна служба України уповноважена невідкладно забезпечити доопрацювання своїх програмних комплексів, у тому числі автоматизованої системи управління ризиками, з метою забезпечення можливості випуску товарів у спрощеному режимі.

Здійснення в умовах воєнного стану митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, відбувається без справляння митних платежів, у тому числі податку на додану вартість та акцизного збору. На засіданні 24 березня ВРУ ухвалила закон про звільнення від мит та податку на додану вартість імпорту товарів, що ввозяться підприємствами [6]. Також закон звільняє від митних платежів транспортні засоби, що ввозяться громадянами. Крім того, що за рішенням КМУ можна протягом періоду воєнного стану ввозити окремі категорії товарів без подання митникам дозвільних документів.

З 05.04.2022р. вступив в силу Закон України № 2142-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» [7].

Зокрема, Законом встановлено, що тимчасово, після вступу в силу Закону і до припинення або скасування воєнного стану на території України, внесені зміни в питаннях здійснення митної справи. В тому числі, пропуск та митне оформлення товарів, що ввозяться на митну територію України для вільного обігу здійснюється з урахуванням наступних особливостей, зокрема:

- оформлення окремих товарів на підставі заяви декларанта або уповноваженої ним особи про незастосування до таких товарів встановлених відповідними законами заборон та/або обмежень;

- у визначених випадках звільняються від оподаткування ввізним митом окремі товари;

- декларування для поміщення в митний режим імпорту може здійснюватися шляхом подання попередньої митної декларації;

- дозволяється пропуск через митний кордон України та/або випуск відповідно до заявленої мети окремих товарів без надання відповідних дозвільних документів;

- митне оформлення окремих товарів, завершується в найкоротший можливий строк, але не більше ніж одна робоча година з моменту пред'явлення

митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення;

- плата за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них, із заінтересованих осіб не справляється;

- призупиняються документальні перевірки дотримання вимог законодавства України з питань митної справи; митні формальності, які відповідно до цього Кодексу підлягали чи підлягають виконанню митним органом, яким за рішенням Держмитслужби, не виконуються завдання, покладені на митні органи у зв'язку з введенням воєнного, надзвичайного стану, можуть виконуватися іншим митним органом, у тому числі без пред'явлення таких товарів цьому митному органу, за координації Держмитслужби України;

- декларування окремих товарів шляхом подання попередньої декларації, яка містить всю необхідну інформацію для випуску товарів. При цьому доставка та пред'явлення цих товарів митному органу, яким оформлена така попередня декларація, не є обов'язковими.

У ст. 335 зазначені документи та відомості, які в паперовій або електронній формі декларант, уповноважена ним особа або перевізник, яким здійснюється перевезення товарів, надають митному органу. Перелік документів та відомостей залежить від виду транспорту, яким здійснюється перевезення товарів.

Список використаних джерел:

1. Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану: Постанова КМУ від 01 березня 2022 року № 174. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/174-2022-п#Text>
2. Порядок митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 березня 2000 року № 544. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/544-2000-п#Text>
3. Про гуманітарну допомогу: Закону України № 1192-XIV від 16.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text>
4. Митний кодекс України: Закон України № 4915-VI від 07.06.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
5. Деякі питання митного оформлення окремих товарів, що ввозяться на митну територію України у період дії воєнного стану: Постанова Кабінет Міністрів України 9 березня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2022-п#Text>
6. Про внесення змін до Класифікатора звільнень від сплати митних платежів при ввезенні товарів на митну територію України: Наказ міністерства фінансів України від 14.03.2022 № 96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0096201-22#Text>
7. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану; Закон України від 24.03.2022 року № 2142-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20#Text>

Ропомаренко О., Supervisor – Prokopchuk O. THE POTENTIAL BENEFITS FOR UNDERTAKING TRANSFORMATION PROCESS IN FINANCE AND INSURANCE	988
Прокопчук О.Т. ТЕНДЕНЦІЇ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА УКРАЇНСЬКОМУ СТРАХОВОМУ РИНКУ	991
Рудакова В.Ю., Науковий керівник – Масюк Ю.В. ПЕРСПЕКТИВИ ПОКРАЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	994
Себро О.О., Науковий керівник – Пристемський О.С. ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУБ'ЄКТІВ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ЙОГО БЕЗПЕКА	996
Семенченко Н.О., Науковий керівник – Левковець Н.П. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ	999
Синиця М. В., Науковий керівник - Ткачук Н.М. ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ БАНКУ	1002
Сорохан К.А., Науковий керівник - Ткачук Н.М. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ У ПЕРІОД ВІЙНИ	1005
Таргонська Л.В., Науковий керівник – Котенко У. М. ФОРМИ ТА ВИДИ КРЕДИТУ	1007
Тищенко В.Ф., Остапенко В.М. ОСОБЛИВОСТІ СПРАВЛЯННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ	1010
Ткаченко Я.В., Науковий керівник - Артем'єва І.О. СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМ ВАЛЮТНИМ ФОНДОМ	1013
Ткачов М.М., Дьякова Н.М., Перерва П.Г. РОЗВИТОК МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	1016
Ткачук Н.М. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ ПРИБУТОК БАНКУ	1019
Трегубенко В. В., Науковий керівник – Дранус В. В. УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ	1021
Тулуш Л.Д., Радченко О.Д. ПРОГРАМИ СНЕСКОФФ ЯК ПІДТРИМКА АГРОСЕКТОРУ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	1024
Тупіка А. С., Науковий керівник - Артем'єва І.О. ТЕОРІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСУВАННЯ	1027
Фірчук М.С., Науковий керівник – Маначинська Ю.А. ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ ЕКСПОРТЕРАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	1030
Хайдарі А.Р., Науковий керівник – Синчак В.П. ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ТА МІСЦЕ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	1032
Хмара Д., Науковий керівник – Єгорова О.М. ОСОБЛИВОСТІ ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	1035
Хмара О.О., Науковий керівник – Кубецька О.М. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРОЦЕНТНИХ СТАВОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ	1038
Хома А. Р., Науковий керівник – Кучеркова С. О. АНАЛІЗ ЗМІН В ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	1040
Хоменко О.В., Науковий керівник - Костюк В.А. УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ БАНКУ	1043

Наукове видання

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

27 жовтня 2022 р.

м. Полтава

1496

Відповідальна за випуск, головний редактор: Лега О. В., к.е.н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування

Комп'ютерна верстка: Лега О. В., к.е.н., доцент, професор кафедри
обліку і оподаткування

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за
підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних,
галузевої термінології, інших відомостей.